

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Ay XIII

Reus Dijous 25 d' Agost de 1898

Núm. 3.592

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Administració y Redacció

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
6 provincials trimestre. 3'00
Extranjer y Ultramar. 7
Anúncis, a preus convencionals.

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Jauguera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

SECCIÓ DOCTRINAL

La carta d' en Durán y Bas

Sr. D. Joan Mañé y Flaquer.

Mon estimat y autich amic: Conseguida fílliment la pau, ab rahó diu vosté en lo «Diario» d' avuy que lo que ara interessa es acumular tot lo patriotisme y energia que 'ns quedan pera reparar ab calma y perseverancia lo dany sofert.»

Donchs bé: aré ó may. Sense prompts y grans rectificacions per part dels governs en la direcció de la cosa pública; sens grans y radicals cambis en las costums pera cooperar los particulars á eixas rectificacions, Espanya no té salvació. Sense poder colonial y sense gran extensió de població y de territori ocupen un lloch digne á Europa; entre altrás nacions, Bèlgica y Suissa: aprassa, donchs, sortir y podem conseguirho ab bona direcció y ab energia de voluntat en la aplicació de nostras forsas, — de nostra inferioritat en l' ordre polítich, en l' ordre intelectual y en l' ordre económic, convé parlar clar y reconeixer que 'ns trobem en aquesta triple inferioritat.

En política, donchs, es necessari arrencar de arrel — y aixó necessitará algun temps — la corrupció que retrau als més, d' intervenirhi: ab caciquisme, nepotisme y falssets electorals, sols se fomenta l' escepticisme polítich; y proscriure l' convencionalisme en que 'l sistema representatiu se desenrolla. En Administració es apremiant portar als organismes la descentralisació veritat, aixís en lo carácter històric de las institucions com en l' ordenament dels procediments, y als serveys, activitat, inteligencia y puresa en son desempeñyo. En la política del dret urgeixen radicals reformas en los Códichs y en las grans institucions jurídicas ab nou y ample criteri, aixís en son esperit com en lo desenrotlo dels elements històric y orgánich; y en quant á la influencia que en tots té, dintre de cert límit l' element polítich, cuydant de donar á la autoritat forsa, á la llibertat garantías, al desenrotlo de la activitat individual facilitats pera sa expansió, al principi d' ordre la intervenció del Estat pera lo que la justicia y 'l bé públich reclaman ab trabas pera no caure en la arbitrariedad. En la política económica es precis per part del Estat una reforma radical en lo sistema tributari pera enfortir las rendas públicas sense contrariar lo desenrotlo de las forsas contributivas, una disminució en los gastos per medi d' una gran reforma en la organizació dels serveys y la efectivitat de la cooperació governativa ab lo poder y la bona direcció de las forsas colectivas pera ajudar la acció dels particulars, que denhen á la vegada tenir la convicció de que en nostras dias la iniciativa individual y l' esperit d' associació son lo fonament de las grans empresas, y que no es propi de nostras temps, que tant adoran al principi d' individualisme lligitim dintre de certs límits, esperarho tot dels governs y declinar la responsabilitat personal. Y es indispensable, per fi, assenyalar lo problema social com un dels elements de la política del pervindre. Ni als governs, ni als partits, ni als particulars, ni á la premsa es lligitim prescindir de lo que avuy es objecte d' estudi pera totas las inteligencias que s' preocupan de las cuestiones sociales y pera tots los polítichs que no assenyalen horitzons estrets á la miseria dels governs: d' una part no s' pot desconeixer

que la democracia, com á fet, es una realitat històrica, y lo que procedeix, no es negarla com un fenómeno social contemporani, sino educarla pera que sia una forsa social de civilisació, y d' altra es forsa reconeixer que la economía política moderna reclama que s' organisen baix novas bases las reclamacions del capital ab lo treball dintre d' un múltiple criteri de caritat y de justicia, de llibertat y de be comú.

Sempre es molt seu y b. s. m.

MANEL DURAN Y BAS.

Barcelona 14 d' Agost de 1898.

Sobre la carta del Sr. Durán y Bas

La guerra d' Espanya contra 'ls Estats Units ha resultat pera la gent de Catalunya una lliçó plena de llum. S' ha necessitat que l' escarment signés horrible; més sembla que aquesta vegada no haurá estat en va. Avuy no hi ha en la nostra terra una sola persona, qui tinga dos dits de front, que no entregués al menys la necessitat de posar á Catalunya en situació de tenir sos grans interessos y son pervenir salvats de las qui-xoquestas calaveradas y de la absoluta ineptitud de la política y administració castellana.

Aquesta convicció ha engendrat un nou estat d' esperit catalá, que, engunios per lo que té á sobre y per lo que veu venir, espera no més que 'ls prohoms de la rassa li assenyalin camí planer pera entrársenhi.

En veritat es la hora de que 'l poble catalá prengui grossas resolucions.

Lo regoneixement d' aquesta necessitat ha dictat á en Durán y Bas la carta al Director del *Diario de Barcelona* que, traduñida á nostra llengua, publicuem en altre lloch del present número.

Los qui son nostres habituals lectors saben la estimació que portem á en Durán y Bas. Diferentas, vegadas, en efecte, hem manifestat en aquestas columnas nostra veneració al qui tenim per lo millor enteniment, per lo més recte carácter y per la major honradesa entre 'ls homes públichs de la Catalunya actual; com també hem dit que no consonan del tot las nostras opinions ab las del citat patrioi respecte á la direcció donadora á nostra Catalunya, per rahó de la desventaja que tingué en Durán y Bas de venir al mon en un temps en que tot just comensava á ser trencada la negror de las tenebras en que l' esperit castellá tenia empresonat y feya morir l' esperit de Catalunya. Quan en aquestas tenebras hi ha penetrat á dojo la llum, reviscolanthi l' ánima de nostra rassa, en Durán y Bas s' havia avesat á la antiga foscor y la vivesa de la nova claror li apareixia com una exageració, com una nota de color rabiós y cridaner que 'ls ulls esborrarien.

Més, jamay daptarem de que, arribat lo cas, la gran inteligencia y 'l cor plé de noble rectitud del venerable patrioi haurían finalment la entrega del mal avés; y de que no s' aniria pas d' aquest mon sense llegar als seus compatriotas catalans, qui tantas vegadas li han demostrat la llur estimació, ó l' exemple d' una campanya patriótica tan honrada com totas las sevas y mes que las anteriors oportuna y á la mida de lo que cal á la única verdadera y comuna patria nostra, ó, quan no, un testament en que 'ls desengany y la experiencia d' un gran patrioi, honradament errat en vida, assenyalesin á las generacions posteriors la bona direcció del patriotisme catalá.

La carta á que més amunt hem fet referencia demostra que no 'ns engegava pas l' efecte que tenim al ilustre patrioi.

Devant del biu de confusions en que queda Espanya després de las guerras colonials y de la que acaba de sorpendre ab los Estats Units; á la vista del negre y tempestuós horitzó que envoltá y va estrenyent al Estat de que forma part la nostra Catalunya, la convicció que en los esgarritosos aconfeixements d' aquestas guerras s' han fet tots los esperits clar-vidents de la quiebra definitiva de la política y administració castellana, han omplert de patriótichs capficaments al ilustre patrioi, li han desvetllat afanys saludables y l' han impulsat á la provatura d' aixecar bandera convidant á una rectificació de la vida pública.

Coneguda com creyém tenir l' ánima prou transparent del ilustre patrioi, pensém en que, tal com tot aixó ha degut passar per dintre d' éll, deu ser del tot hermós y aplaudible per nosaltres, com per tothom, sense reserves. Més, no hem d' amagar, sino al contrari, dir ben clarament, (per honra del mateix Durán y Bas), que la fórmula que ha donat al públich dels seus sentiments actuals; es una fórmula esporuguida, ab amagaments de temensa y ab vels y arrufaments de desconfiansa. En Durán y Bas, lo mateix que en Mañé y Flaquer, com lo bisbe Morgades, y 'ls qui pugan ser sos companys en lo triay actual de la rassa catalana, senten á dintre sen ab tota la forsa, l' impuls d' aquesta, pero, per lo convenciment acís homes y acís pobles, van poch reflets, y d' altra banda, emmollats en una educació tota penetrada del espanyolisme á la castellana, y preocupats, juntament ab las cuestiones patrióticas, d' altrás cuestiones relatives á interessos socials de no més xica importancia, la seva paraula es aviciada y pornga, y la seva acció entrebancada per una massa complicada diversitat de miraments. Aixís es que quan van á dir lo mot sincer que del esperit se 'ls ne salla als llavis, allá l' aturan y l' examinan, y, avans no surt, es torturat en los apimaders d' una crítica qui pretén nadar y guardar la roba. No voldríam de cap manera ser irreverents; al apreciar aixís els demont nomenats patriois, tenim lo desitj de guiarlos no més per l' amor á la manifestació de la veritat útil.

Pensém que per tals motins, la carta d' en Durán y Bas es molt més important y de trascendencia per lo que revela que no pas per lo que diu; per lo que deixa endevinar, que no pas per lo que manifesta. Més clar, creyém que la carta d' en Durán y Bas á en Mañé y Flaquer hi ha una bandera que s' aixeca y un convit á tots los bons catalans pera que acudeixin al entorn d' aquesta bandera á salvar á la patria catalana; ó, si volen una forma menos espantadissa pera molts, á salvaguardar los interessos de Catalunya y 'l seu pervenir.

Si 'ns equivoquem, si en aquesta carta no hi ha més ni menys que lo que sas lletres diuen, si en Durán y Bas persisteix en creure que hem de salvar la patria espanyola, y no arreglar l' Estat espanyol pera que pugan salvarse 'ls pobles d' ell qui tingan forsas y voluntat pera intentarho, allavors quedem com éram: en Durán y Bas permanece abont estava y nosaltres aferrats encare á la esperansa de que mejors llums y novas decepcions l' empenyin á la campanya, ó li dictin lo testament de que parlávam.

Are, si ho encertém, si la terrible é irreparable caygada del Estat espanyol l' han convensut de que no hi ha medi de confiar may més en una organizació espanyola qui mira 'l govern y administració de tots los interessos á la hegemonia dels pobles castellans, y de que, per tant, partint d' alló que deya en Cánovas del Castillo de que la Constitució espanyola no estava d' acord ab la constitució interna d' Espanya, está decidit á cercar aquest acord mitjansant lo degut regoneixe-

ment d'aquesta constitució interna en la organització del Estat, allavors i amunt lo cor, il·lustre patrici! desseguida de las paraules els actes, y ¡visca Catalunya!

Per la nostra part, pensém no fer cap promesa que no poguém tenir, assegurantli que pot comptar ab los nombrosos y decidits elements catalanistes.

Per més que tal vegada 'l programa actual d' en Durán y Bas no donaria satisfacció completa al nostre ideal, aixó no 'l privará pas del nostre aplauso y de la nostra ajuda. En l' amor á Catalunya, y en qualsevol empresa pera mirar de salvarla, hi serém sempre trobats los qui 'ns hem fet soldats de la causa de la patria. Tením lo nostre ideal y no volém renegarne, ni ferhi cap renuncia, pero treballarém ab tothom qui de bon cor y ab honradesa hi posi 'l coll pera donárnosen no sia sino un bossí.

V.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 24 d' Agost de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	759	83		7.4	Bas	
3 t.	759	80				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 44	31	27	S. N.	Cumul	0.6
3 t.	Sombra 32		29			0.6

Calma, indiferencia, fredat, tals son las distintius d'aquest poble impresionista, fogós y arrebatat que en menos temps dels que senyala la historia ha passat de una época aventurera y de coratje, á la actual que porta una vida que va acabantse per consumció.

Pobre Espanya, pobres de las regions que forman aquest estat que necessitan pera reavifarse que cada dia se li polsin las fibras del seu sentiment per personas á qui es de créuerlas versadas en la materia y no obstant no respont.

Los inesperats aconteixements ocorreguts en aquets darrers mesos d'explosió del sentiment patri, y las prospectivas per demés tristes que s'oviran pera quan arreglar lo tractat de pau ab los Estats-Units tampoch lo poden fer despertar á la vida de la realitat.

No mes á las Bascongades y en aquesta terra nostra batega una ánima endevinant los mals futurs. No mes en aquets passos se desvetllan los seus fills pera referse de las pérduas experimentadas. No mes en aquestas nacions de fet se compront lo modo de que 's regeneri l'Espanya actual y de pobre 's converteixi en rica.

Pero per desgracia, la veu dels bascongats y aragonesos y de tot Catalunya, no podrá ferse escoltar á Madrid, perque en lo palau del Congrós, encara que hi ha representants per aquellas regions y de la mateixa nacionalitat son d'aquella classe que proposa als interessos de partit y als particulars los que son comuns als seus administrats.

Que 'n podém esperar doch, de aquesta vida artificial?

Vergonya, miserias y fam.

Segons un anunci que nos ha portat la Alcaldia avuy comensa la cobranza de las cédulas personals corresponents al present exerci economic.

Sobre aquest document que 'l Gabern fa que tothom se n' hagi de provehir, ja que en cap oficina del Estat ni molts de particulars s'admet la personalitat del interessat sense que la justifiqui la «cédula», hi ha un recarrech del 50 per cent per las atensions de la guerra.

Es dir que las cédulas que dos anys enrera valian ab lo 50 per cent del recarrech municipal 3, 6, 15, 30, etc. rals enguany valen 4, 8, 20, 40 rals respectivament.

Ara per diners per seguir la guerra sembla que ja no fan falta; pero segurament ne faltan pera tancar algun forat que hant deixat obert las passadas y deuen faltarne pera fer nous barcos pera tirar al mar, gastantí tois aquells millions de que 'ns parlavan alguns diaris pera tenir una flota que 'n costava bon tros menos.

Un augment tan gros de ben segur que donará 'ls mateixos resultats que 'l sello de guerra de la correspondencia: mes en Puigcerver en teoria ha pogut presentar á las Cortes un pressupost d'ingressos com correspon á una nació rica y si te la sort de que 'l Govern se 'n vagi á rodar avans del Juny, cosa que no

fora d'estranyar, los mal de caps del «déficit» que quedí ja 'l passarán los altres, que es lo que tal vegada tractava de demostrar.

Aragó, un dels estats de la confederació catalana, que no era agé á l' esplendor del regnat de Jaume I sembla que desperta y de valent en las idees de regeneració dy la seva patria y que s' ha abraçat á la redemptora bandera del regionalisme.

A la assamblea que 's tracta de celebrar á la histórica ciutat de Casp, tracta d'invitarhi á las Asociacions catalanistas y periódichs regionalistas de la nostra terra.

Si dona aquest pas y s'acoblan á la ciutat aragonesa los valiosos elements de la nostra terra, l' Assamblea tindrà gran ressonancia y farà despertar als pobles que com esclaus consenten lo jou vergonyós del centralisme.

Estém en lo temps millor pera juntar las forsas regionalistas d' Espanya y pera exercir aquella pressió que fá, que als forts se 'ls tinga por y se 'ls respecti.

Nostre estimat y valent company de causa de la Catalunya, la *Revista Gallega*, fa molt temps que va llençar la idea de la conveniencia de que tots los regionalistas celebressin una gran Assamblea inter-regional escullint al efecte á la immortal ciutat de Saragossa.

En lo temps en que va exposar la seva opinió sobre aquest assumpto la *Revista Gallega*, no existia un motiu lo suficient poderós pera que los regionalistas despleguessin totaslas forsas devant del centralisme.

Mes avuy en que tothom se dona per enganyat d'aquest sistema, que s' ha vist practicament que las idees unitarias tant sols existeixen de nom, y que la conducta dels governs en las guerres colonials y en la internacional ha fet mes regionalistas que en tretze anys de propaganda activa no n' havém fet nosaltres y qui diu nosaltres tois los demés, perque ara de regionalista ho es tothom, potser no fora gens descaballat lo tractar de reunirnos en Assamblea general, gallegos, bascongats, navarros, aragonesos, valencians y catalans. á fi de treuren d'aquest cambi d'impressions profitosas ensenyansas pera bé de las respectivas patrias.

Es mes; nosaltres creyém que tal com s' han posat los temps, que fins los periódichs mes insustanciais demanán gent nova é ideas novas, que 'ls regionalistas partidaris del ordre y amichs de conquerir per la evo-

das per la forsa del número y de las armas, donaríam un gran pas práctic conseguint que al Govern li fessin mes por de la que ja li fan aquestas idees.

A la «Unió Catalanista» que es la entitat única que podría portar á la práctica obra tant important, trasladém aquestas consideracions.

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors ahir l' Excm. Ajuntament no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria.

En virtut de recent disposició del Ministeri d' Hisenda reglamentant lo servey de la investigació que fan las companyias arrendatarias, ha sigut confirmat en son nomenament per aquesta provincia D. Enrich Macias y Paret, á qui s' ha nembrat jefe d' Inspecció de la provincia.

Copiém de *La Renaixensa*:
«Van cridant cada dia més l'atenció, sobretot entre 'ls metjes, las probas radiográficas que surten del laboratori de radiografía y radioscopia que fa poch temps han montat á Barcelona 'ls doctors D. César Comas y D. Agustí Prió. May s' havian vist aquí probas tan claras y tan perfectes de treballs radiográfics. En ellas poden apreciarse clarament y ab tot detall la estructura dels teixits esponjosos dels ossos, de la canal medular y de las parts més grossas del cos humá que únicament s' obtenían fins avuy molt obscures, fins al punt de que las novas radiografias dels Srs. Comas y Prió arriban á semblar fotografias directas dels ossos.

Aquestos resultats s' obtenen, además, ab exposicions no més que de 2 y 1/2 á 3 minuts, lo qual es molt ventatjós quan l' operat es viu, perque, á la llarga, l' acció eléctrica sobre 'l malalt es ben dolenta; y avans se necessitavan exposicions de 3 y 4 horas pera obtenir efectes ben obscurs.

Lo secret de tot aixó es ben senzill. Los Srs. Comas y Prió se 'n van anar á Alemania y van veure que 'ls grans avensos d' allí, que ells han portat á Barcelona, sols eran deguts á una gran bobina Ruhmkorff de molta potencia, al empleo dels tubos focos Colardean, y á una manipulació fotogrífica molt cuydada, ab placas y banys especials. Y van adquirir una gran bobina que consúm 15 ampers de corrent eléctrica y dona espurnas fins de 50 centímetros, y tubos dels millors de

Colardean; y afegint á aixó la gran práctica fotogrífica y 'ls coneixements tècnichs adquirits per los Srs. Comas y Prió, han lograt aquestos fer aquí en la radiografía y radioscopia tant com lo que més y millor s' ha fet fins avuy á Europa.

En lo laboratori montat per dits senyors en lo carrer de Fortuny hem vist cosas notabilissimas que han deixat admirats á molts doctors d' aquí, y completament satisfets als pochos que havian vist ja á Alemania lo que fins á l' any passat s' havia fet allí, augurant als senyors Comas y Prió un bon pervenir y felicitant los per sos esforços y 'ls resultats obtinguts com nosaltres coralment los felicitem.»

Consumat lo sacrifici de Cavite y 'l de Santiago, se parlá de la vinguda á Espanya de la potentissima armada yanki, al mando de Watson.

Pera que 's jutji cóm estávam preparats pera la contenda, dirém com detall, entre altres mil, lo que passá ab lo monitor «Puigcervá».

Se maná armar aquest barco y sortí á fer probas d'artilleria; se feren primer dos disparos ab bot de metralla en los canons de 12 centímetros; d'après se dispararen ab granada y quedaren inútils los dos canons per descargolament de sos «cierres»; en un d' ells la averia no produhí la mort del cabo de canó per miracle, puig un caragol sortí trencat, convertit en proyectil.

Es lógich suposar que nostres heróychs mariners á fer frente á Watson ab aqueixa artilleria, no haurían tingut més remey que tirarse á fons, sens fer mes que un sol disparo.

El *Liberal* de Madrid diu lo següent respecte al creuher «Alfonso XIII».

«Aquest barco feu lo dia 11 d' Agost probas á Cádiz: no sabém lo número d'aquesta última proba, pero no 'ns equivocarem molt al dir que es la quinta ó sexta que efectúa sense resultat.

Encare que l' objecte de la última proba no era la velocitat, dirém que sortí ab las quatre calderas encendidas, que lográ un caminar de nou millas y mitja, no arribant las sevas hèlices á donar més que cincuantadas á cincuantasis revolucions per minut.

Es d' advertir que havia de donarne vuy tantacuatre corresponent á una velocitat de setze millas próximament.»

Lo próxim divendres acaba lo plasso concedit als alumnos del Seminari de Tarragona que desitgin ordenarse pera presentar las solicitudes documentadas, pera las quals la secretaria de Cambra ha dictat las condicions següents:

- 1.ª Deuran consignar en fulla separada los llochs ahont hagin permanesout firmantla y rubricantla l' interressat.
- 2.ª En tot cas deu consignarse lo poble de sa naturalesa.
- 3.ª Sols consignaràn los llochs ahont hagi permanesout més de cinch mesos, desde la edat de 12 anys. Aquets cinch mesos poden ser continuos ó no, devont consignar en abdos cassos lo poble ó parroquia en que hagin així residit.
- 4.ª Sembla que 'ls aspirants son molt numerosos, lo qual fa augurar que la próxima ordenació será una de las més grans, que s' han verificat d' algún temps á aquesta part.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums puja á 772.83 pessetas.

Don Robert Ferratjes y Dominguez, fill del marqués de Mont-Roig, ha sigut destinat á la embaixada de Londres. Aquest puesto tan important lo guanyá en empenyadas oposicions, donchs eran 47 los dedicats á la carrera diplomática que aspiravan á ocupar dita plassa.

Ha mort en lo castell de Sant Fernando, de Figueras, lo «ñángo» negre Pere Ramirez Llorca.

Ab aquest son ja varis los deportats que han trobat la mort en los calabossos de dita fortaleza.

Copiém de *La Opinión* de Tarragona:
«No trigarán en arribar á Espanya los generals Montojo, Cervera, Toral, Agustí y Jáudenes. Ab arreglo á las ordenansas militars aqueixos gefes haurán de donar compte de sa gestió devant los Tribunals de guerra.

Tots los fets d' armas en que aqueixos generals han pres part principalissima com gefes, se presentan obscurs, plens de sombras y nebulositats. Montojo va perdre una escuadra sens causar dany sensible al enemich; Cervera va perdre altra escuadra ab menos gloria y ab idéntich resultat; Toral entregá la plassa de Santiago de Cuba tenint á sa disposició un Exèrcit agarrit, queviures y municions; Agustí es rellevat de

vant l' enemic y abandoná la plassa sitiada; Jáudenes entregá á Manila.

Si no ha ocorregut totes com de públich se diu, lo govern deuria posar las cosas en son punt pera aclarir los fets.

Pero si las noticias que s' reben del extranger, aprop dels fets d' armas en que han intervingut aqueixos generals, son certas, allavors l' opinió se pregunta si 'ls tribunals de guerra cumplirán ab la llei.

En lo Consell de ministres celebrat aus d' ahir s' acordá publicar los decretos convocant á eleccions pera diputats provincials y restablir las garantías constitucionals pera 'ls efectes electorals, havent firmat ahir un decret declarant que «no será válida la reelecció de diputats provincials».

Se diu que está en projecte la celebració, lo diu proxím, d' una reunió de representants de gremis de Barcelona pera demanar al Govern la suspensió dels recarregos extraordinaris creats ab motiu de la guerra.

S' ha disposat que á tota la forsa armada que existís á Espanya, guárdia civil y carabiners incluiu, se la doti de fusells Mauser á la millor brevetat.

HISCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

SECCIO OFICIAL

EDICTE

Don Joseph M.ª Borrás Sardá, Alcalde President del Ajuntament Constitucional d' aquesta ciutat.

Faig saber: Que convocadas per Circular de 23 del corrent las eleccions pera la renovació bienal de la Diputació d' aquesta provincia, las quals ha de tindre efecte lo dia 11 de Septiembre proxím, y en virtut de lo disposat per l' art. 7 del Real decret de 5 de Novembre de 1890, quedan exposadas al públich desde aquesta fetxa y fins lo dia eu que acabin ditas eleccions, las listas definitivas vigents d' electors que perteneixen als Districtes y Seccions de que consta aquest Municipi.

Lo que, en cumpliment de la llei, se fá públich pera general coneixement.

Reus 24 de Agost de 1898.—Joseph M.ª Borrás.

Registre civil

del dia 23 d' Agost de 1898

Naciments

Pere Freixa Batlle, de Anton y Teresa.—Ferran Sagrañes Lusano, de Francisco y Tomasa.

Matrimonis

Abelart Sabaté Barceló, ab Dolors Anguera Barceló.

Defuncions

Magdalena Jornet Puig, 80 anys, Hospital Civil.—Rosa Pamies Roca, 12 mesos, Victoria 28.—Domingo Martí Vidal, 17 anys, S. Pere baix 1.—Camila García Olivé, 2 anys, Sta. Clara 1.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Lluís.

Sant de demá.—Sant Ceferino.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roí

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	58'50	Filipinas	
Exterior	67'60	Aduanas	87'50
Amortizable		Cubas 1886	71'87
Fransas	24'20	Cubas 1890	56'12
Norts	24'95	Obs. 6 0/0 Fransa	74'75
Exterior París	41'85	Obs. 2 0/0 »	37'50

GIROS

París 66'50 Londres 42'25

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat

y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Nota.—Se reben adheissions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona á Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfán los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realizadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	58'50	Cubas del 86	72'
Exterior	67'60	Cubas del 90	56'
Colonial		Aduanas	87'
Norts	24 95	Oblig. 5 p $\frac{0}{100}$ Almansa	75'50
Fransas	24'25	Id. 3 p $\frac{0}{100}$ Fransa	37'50
Filipinas			

PARÍS

Exterior	Norts		
	GIROS		
París	66'50	Londres	42'25

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Nota.—Aquesta casa s' encarrega de la adheissió de las obligaciones al conveni de la Companyia de Tarragona á Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons vensuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dias fetxa.	
» á 8 » vista.	
París á » » »	
Marsella á 8 » »	

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	0/10	0/10	0/10
Gas Reusense.		750	
Industrial Harinera.		500	
Banch de Reus.		475	
Manufacturera de Algodon.		400	
C. ^a Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 23

De Málaga y Valencia en 6 ds. v. Grao de 1.010 ts., ab efectes, consignat á don Anton Mallol.
De Marsella y Barcelona en 5 dias v. Itálica, de 76 5ts., ab efectes, consignat á don Marián Pères.
De Garrucha y Mazarrón en 16 ds. pol. gol. Borigua, de 94 ts., ab efectes, consignat als senyors Sanromà y fill.

Despatxadas

Pera Palomós, l. Virgen del Carmen, ab po mas.
Pera Bilbao y escalas, v. Itálica, ab carga general.
Pera Génova y esc. v. Grao, ab efectes.

Barcos á la carga

Divendres 26

Pera Londres y Hamburgo v. Balboa, consignataris senyors Mac-Andrews y C.^a

Dimars 30

Pera Cette, Marsella, Génova y Liorna v. Martos, que despatxa don Anton M^{és}.

ANUNCIS PARTICULARS

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s' anomena quebradura, quebrancia, relaxació, (Trencat), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cómo se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), mes ó menos tou ó mes ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al lit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sufreix aquesta dolencia orgánica, que apareix moltas vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó ba á consecuencia d' un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament á una mort horrible; pera aixó basta una m-la digestió, ó una petita inflamació en la vora de l' anella ú obertura que deix passar l' intestí pera efectuarse la estrangulació del mateix.

Consequencia de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui 'l nom de braguer ja es suficient pera aliviar sa dolencia, quan no es aixis, sino que es precis que 'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexper-tas, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cautchou, ab ressort pera la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carrega-ment d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjia especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 24.

Nova York, 23.—S' ha dit que 'l Vaticá gestiona oficialment arribar á un acord ab lo Govern yanqui respecte á la situació en que ha de quedar lo clero de las Antillas.

—Nova York, 23.—Ha sortit lo «Normandia» barco que resnuda la comunicació postal entre 'ls Estats Units y Espanya.

—Lo senyor Dupuy de Lome ha organissat una subscripció á Vigo á benefici dels repatriats que regressin malalts.

Se tem que la liquidació bursátil de fi de mes sia més desastrosa que las anteriors.

—Londres, 23 —Manila, 22 —Restableix la normalitat dels negocis.

Devant la esperansa de que 'ls yanquis reconeixin sa quefatura, Aguinaldo manté a ratlla als tagalos á quins s' ha prohibit entrar en la plassa.

Cundeix lo descontent entre 'ls rebelles.

—París 20.—La última estadística del moviment comercial entre Espanya y Fransa ha produhit falaguer efecte en los círculs financiers.

Durant l' últim semestre Espanya ha exportat á aquesta república per valor de 165 milions de franchs.

En cambi Fransa exportá á Espanya sóls 42 milions.

—Londres 23.—Telegramas de Manila donau compte de que Aguinaldo encara segueix tenint en son poder las canyerias que conduheixen l' aygua potable á la ciutat murada.

Se creu que costará molt contenir els tagalos, quins no volen abandonar sa actitud rebelde.

Ocupan la capital del Arzipélach 10.000 soldats yanquis.

—Nova York 23.—Segons una nota oficiosa Mac-Kinley vol la anexió sols de Luzón y que Espanya concedeixi amplias reformas polítich-relligiosas y administrativas el resto del Arzipélach.

Oposarán resoltament que Espanya cedeixi á cap potencia part del territori filipi.

—Diu un telegrama de Nova York que un ministre ha declarat que 'ls Estats Units no indemnisará á Espanya lo valor de las fincas que l' Estat espanyol posseheix á las Antillas.

—Nova York 23.—Los partidaris de Brian han celebrat un meeting monstruos á Sratona en lo qual se combetí durament la política d' expansió colonial de Mac-Kinley.

Alguns oradors abogaren p ra que s' concedeixi á Cuba la independencia més absoluta.

—Ha acabat lo Consell de ministres.

La versió oficiosa del mateix es poch important.

No obstant s' assegura oficialment que ha tingut bastanta importancia per havarse tractat extensament de Filipinas.

—Segons lo Sr. Capdepón regua ordre compler en la Península.

Diu lo referit ministre que no hi há que pensar en partidas carlistas.

Tot, segons los ministerials, marxa en perfecte ordre y 'l país se contentíssim.

—Lo Consell de ministres d' avuy ha durat tres horas.

Los ministres se mostraren á la sortida eumament reservats, dihent tan sols als periodistas que havían seguit ocupantse de las condiciones de la evacuació, acabant sos detalls, així com las instruccions pera las juntas encarregadas d' aquella operació, que s' han enviat avuy mateix á la Coruña al objecte d' alcanzar lo correo de las Antillas.

També digueren no saber res de Cuba, Puerto Rico y Filipinas.

—S' assegura que varis carlistas están posat á nom d' altres personas tot quant posseheixen.

—A Villagarcía han sigut presos dos subjectes acusats de falsificar bitllets.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

SERVEY DE TRENS

(SORTIDAS)

De Reus á Barcelona

5⁰⁴ m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8⁵⁶ m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12⁴⁴ t. mercaderias, segunda y tercera.
1⁵⁷ t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5²⁵ m. (per Vilafranca).
9⁴⁶ m. (per Vilanova).
1⁵⁸ t. per id.
7³⁹ t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9³³ m.—1⁰⁴ t.—3⁴⁰ t.—7¹⁹ y 9⁵⁷ nit.

De Mora á Reus

4²¹ m.—8⁰⁰ m.—12⁰⁵ t.—6⁰⁴ t.—7³⁶ n.

De Reus á Tarragona

8³⁰ m.—9⁴⁷ m.—2 t.—7⁰⁴ t.

De Tarragona á Reus

7³⁰ m.—12²⁵ t.—4³⁰ t.—8²⁰ n.

De Reus á Lleyda

8⁴⁰ m.—5²³ t.

De Lleyda á Reus

5⁵⁰ m.—3⁵⁰ t.

De Reus á Vimbodí

1²⁸ t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9⁵³ m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9³⁰ m. y 11³⁰ n.

De Valencia á Tarragona

11⁴⁴ m. y 6³⁰ t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8³⁰ m.
De Barcelona (per Tarragona) 9³⁰ m.
De id. directe 10³⁰ t.
De id. id. 1³⁰ t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendet de Lleyda) 7³⁰ t.
De Madrid y Zaragoza 2³⁰ n.
De Lleyda y Huesca 7³⁰ n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administraci6 lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que condueixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5⁰⁰ m.
Pera id. á las 2⁰⁰ t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2⁰⁰ t.
Pera Tarragona, directe á las 7⁰⁰ n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8⁰⁰ m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura á las 4⁰⁰ t.

Los pobles servits per peatens á las 9⁰⁰ m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que se deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donaa sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril econ6mic de Reus á Salou

Servey de trens de viatjers que regirá desde 1 de Juliol de 1898

SORTIDAS DE REUS		SORTIDAS DE SALOU	
<i>Mati</i>		<i>Mati</i>	
Tren núm. 2 á las 4 ¹⁰	Tren núm. 1 á las 4 ⁵⁸	Tren núm. 11 á las 6 ³⁰	Tren núm. 12 á las 7 ²¹
» » 12 » 5 ⁴⁵	» » 13 » 7 ⁰⁹	» » 14 » 7 ⁵⁰	» » 15 » 8 ¹⁰
» » 14 » 7 ²⁰	» » 16 » 8 ⁰⁹	» » 17 » 8 ⁵⁰	» » 18 » 9 ⁴¹
» » 16 » 8 ⁰⁹	» » 18 » 9 ⁰⁸	» » 19 » 10 ⁰¹	» » 20 » 10 ⁴⁹
» » 18 » 9 ⁰⁸	» » 20 » 10 ⁴⁸	» » 21 » 11 ⁴⁰	» » 22 » 12 ³¹
» » 20 » 10 ⁴⁸	» » 22 » 11 ³⁹	» » 23 » 12 ³⁰	» » 24 » 1 ²¹
<i>Tarde</i>		<i>Tarde</i>	
Tren núm. 22 á las 12 ³⁵	Tren núm. 25 á las 2 ³³	Tren núm. 27 á las 3 ¹⁹	Tren núm. 28 á las 4 ⁰³
» » 6 » 2 ³²	» » 29 » 4 ⁰³	» » 30 » 4 ⁴⁷	» » 31 » 5 ³¹
» » 26 » 3 ¹⁸	» » 32 » 5 ³⁰	» » 33 » 6 ¹⁰	» » 34 » 6 ⁵⁹
» » 28 » 4 ⁰²	» » 35 » 6 ⁵⁹	» » 36 » 7 ⁰⁰	» » 37 » 7 ⁰⁰
» » 30 » 4 ⁴⁶	» » 38 » 7 ⁴⁸	» » 39 » 7 ⁴⁹	» » 40 » 8 ⁴¹
» » 32 » 5 ³⁰			
» » 34 » 6 ¹⁸			
» » 36 » 6 ⁵⁹			
<i>Nit</i>		<i>Nit</i>	
Tren núm. 38 á las 7 ⁴⁸	Tren núm. 39 á las 7 ⁴⁹	Tren núm. 40 á las 8 ⁴¹	

Tranvia á vapor desde la estaci6 del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres.

SERVEY DE TRENS COMBINATS QUE REGIRA DESDE 1 DE JULIOL DE 1898

Sortidas de la Estaci6

Mati: 5²⁵ 6⁵⁹ 7⁵⁰ 8⁴⁰ 10³² 11²⁰
Tarde: 3⁰⁶ 3⁴⁵ 4²⁹ 5¹³ 5⁵⁹ 6⁴⁵ 7²⁸

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Mati: 5⁴⁰ 7¹² 8⁰⁰ 8⁴⁵ 10⁴⁰
Tarde: 12³⁰ 2¹⁵ 3¹² 3⁵⁸ 4⁴¹ 5²⁵ 6¹²
8⁵⁵ 9⁴⁴

Observacions: Los dias festius á més del tren in dicats en lo present cuadro sortiran de la estaci6 á las 2¹⁰ y del carrer Closa de Mestres á las 1³⁹. Las horas se regiran per lo meridi6 de Mad id. Reus, 1 de Juliol de 1898.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més econ6mic, lo més eficas, lo mes durader balx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACI6 GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM.—VALENCIA

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Septembre de 1898

Línea directa para 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos Aires los magníficos y rápidos vapores francesos

lo dia 11 de Septiembre lo vapor "Espagne"

lo dia 21 de " " "France"

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 26 de Septiembre pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires lo grandioso y acreditat vapor francés

BEARN

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.^a, Plasse de Palacio.—Barcelona.